

Передплата

на «РУСЛАНА» виписати:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудня.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. п. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

13.

(+) Тринайцятка — се по думці забобонних людей нещасне, зловіще число. Особливо в Галичині сей забобон так розповсюдив ся і закоринив ся, що під тринайцяткою нерадо люди проживають і задля того особливо в деяких лічничих місцевостях дармо гляділи-б ви тринайцятки — она там вичеркнена з черги чисел.

Ми не зачисляємо ся до тих забобонних, але число Русинів, вибраних вчера до краевого сойму, ми приневолені назвати нещасним і то з різних причин, які тут хочемо навести. Ми вже вказували на се протягом всеї передвиборчої роботи, що зараз після відомого виходу руских послів з краевого сойму в липни с. р. зродила ся у могутних чинників постанова, покарати сецесийних послів за їх сьміливість, що поважили ся перед цілим сьвітом своїм виходом розкрити постонованє соймової більшости супроти руского народу. Розпочала ся на цілій лінії звязана робота проти Русинів взагалі, навіть ультраконсервативний Czas (не згадуючи вже про Dziennik, Narodowy і т. п.) пятаував загалом Русинів гайдамаками (w sutannie, surducie і świcie), в підмогу тому ішли автономічні органи, а виборчі комісарі, щоби нібито не відривати людий від жнив, де треба було, прямо іменували виборців. Вправді півурядова Gazeta Narodowa запевняла, що Русини задержать давний стан посідання,

т. є. п'ятнацять мандатів соймових, однак загальне змаганє ішло до того, щоби руским послам зробити неможливим всяке самостійне внесенє або інтерпеляцію. Ту ціль осягнуто і вже з того огляду число 13 показує ся нещасним — руским послам загороджено дорогу до інтерпеляцій і самостійних внесень, засуджено їх з гори на безуспішність.

Укорочене дотеперішнього стану посідання стане ще в тим сумнійшій сьвітлі, коли розглянемо ся в складі сеї тринайцятки, тоді она покаже ся ще меншою і немічнійшою. Загально відомо з довголітнього досьвіду парламентарного, що вибраний і тепер о. Мандичевский є рідким гостем парламентарних тіл, котрий являє ся звичайно на кілька днів з початком або на кілька з кінцем сесії, а зрештою ніякої участі ані в комісійних ані иньших роботах парламентарних не бере і диятого не представляє ніякої позитивної сили, прямо не може входити в рахубу. Другим таким послом є вибраний поновно з дрогибицького повіту п. Ксенофонт Охримович, нині політичний провізоричний урядник, отже при найліпшій навіть волі не може мати своєї власної думки. Коли отже зважимо, що з сеї тринайцятки відпадає двох, котрі не будуть могли піддержувати внесень та інтерпеляцій руских послів, тоді ще нагляднійше виступить перед нашими очима неможливість самостійної роботи руских послів.

Але й склад позісталой одинайцятки є вельми неоднотільний, неоднотайний, різнородний. Маємо тут передовсім двох

кандидатів «Русской Рады», що побідили кандидатів «Народного Комітету» (Романчуківського), колишнього посла Барабаша з Богородчан, котрий для парламентарної роботи є прямо ніякою силою і о. Віктор Мазикевич, парох Диниск, котрий в 61-ім році життя починає парламентарну діяльність і вже з того огляду є силою що найменше сумнівою. З кандидатів піддержуваних «Русскою Радою» і «Нар. Комітетом» (консолідаційних) вийшло 5, а іменно дотеперішній посол жидачівський, вибраний тепер в Стрию адвокат др. Евг. Олесницький (народовець), давний соймовий посол адвокат др. Король (москвофіл), вибраний в Жовкві, новий посол адвокат др. Андроник Могильницький (народовець), вибраний в Рогатині, новий посол совітник суду в Борині Михайло Глїджук (народовець), вибраний в Турці і новий посол селянин Антін Старух, вибраний в Ліску. З тих лише чотири перші представляють позитивні сили для соймової роботи. З кандидатів «Народного Комітету», котрих «Русская Рада» не піддержувала (а в однім случаю навіть поборовала іменно в Станиславові) вийшли 3, а іменно давний посол селянин Осип Гурик (вельми бажана для сойму сила) в Станиславові, дотеперішній посол із Збаража селянин Дмитро Остапчук (без позитивного значіння) і новий посол з долиньського повіту, парох з Лецьки, о. Теодор Богачевский (ур. 1863. отже чоловік молодий, народовець на політичнім полі ще мало відомий), але може виробити ся на добру силу пар-

20)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одиця.

(Хроніка з давноминулого).

IX.

Гостей до Искри на іменинній обід зібрано ся не вельми багато, звичайно він нікого не запрошував, а приїздили тільки люде близькі. З великих панів приїхав тільки повітовий судя, Михайло Кваша, але він зараз по обіді і поїхав, нагадавши Искрі, »щоб не забув про Михайлів день« і привозив і свого гостя.

Задля Одиця найбільш цікавими між гостями були Настя Найдичівна — дівчина на 18. весні і Ганна Лукишна Ляшенчиха — жінка вельми багатого і вельми старого пана: вони були трохи що не ровесниці, обидві тільки торік повиходили з полтавського дівочого інститута; обидві вродливенькі, чепурненькі і простосерді, як звичайно, інститутки того часу. Цікавив Одиця і пів Максим Водохрещенський, присланий у Вознесенське на покуту до о. Олексія на два роки за дяка. У Водохрещенського була добряча парахвія десь в Новозидковському повіті, але він вельми запивав, колиж померла йому жінка, став пити ще гірше і витворяв таке, що консистория хотіла зняти з його рясу, та синод не згодив ся і призначив йому ту покуту, яку він отсе і відбував. О. Олексій вболівав йому, усовіщував його; Максим зарікав ся і

якийсь час не пив. Тоді о. Олексій, щоби викликати у своїх парахвіян хоч сяку-такую повагу до о. Максима, дозволяв йому поповати в богослуженю, а сам правив за дяка. Минав місяць і о. Максим знов запивав. Парахвіяне просто зневажали його, ніхто не підходив ніколи до його по благословенію, ніхто не пускав в хату з молитвою.

Сьогодні за обідом у Максима »душа міру знала«, але він з того не вдовольнив ся; випрохав по обіді у благої Оршички квартиру вишнівки, сховав її на полиці у сїнях і від часу до часу ходив ковтати нахилки.

Коли почало сонце сідати, Одиць, ще один з гостей панів літ 40, Настя і Ганна Береза Лукишна пішли гуляти по селу. Береза — перше ще звайомий з Настею, лицяв ся до неї, а Ляшенчиха без упину розпівдала Одицеви про Полтаву, про інститут, і внарешті почала про »Париж«.

— Ви були в Парижі? — спитав її Одиць.

— Я живу в Парижі — відповіла вона — тільки не в тому Парижі, про який ви думаєте, а в своєму; наше село усі дразнять »Парижем« а за що саме так прозвали наше Утине, про те я й досі не довідала ся... Ва! колиб то у настоячому Парижі! чого-б і хотіть! там весело, а у нас у »Парижі« сум да нудьга, наче в тому карцері.

Почувши слово — Париж — Настя зараз вмшала ся в розмову і переогодом спитала Одиця:

— Ви говорите по французьки?

— Ні.

— А по німецьки?

— Ні; теорію знаю, а на те, щоб говорити треба щоденної практики.

— От у нас в інституті за се добре: хочеш не хочеш, а мусиш говорити; спершу трудно, а потім привикнеш і за рік-два говориш, наче рідною мовою.

— На мою думку — навіть ліпше ніж рідною, сказав Одиць: в інституті в цілих сім літ не чуєш рідної мови і чисто забуваєте її.

— Як се можна? спитала його Настя здивованим голосом: уся-ж наука у нас іде рідною, русскою мовою...

— Мені здає ся, ваша невя, ваша нянька і самі ви, доки не пішли до інституту, говорити мовою народньою?

— Себ то хахлацькою, мужичою?... може, не памятаю, я була тоді вельми малою; та то що инче і тепер приїде який мужик, або мужичка з села дак треба говорити по мужичі, а леж людам осьвіченим, що инче; треба осьвіченої мови.

— Так, так, вмшав ся Береза: от як служив я в полку да кватерував у кримському повіті, підеш було до панів в гості — любо послухати, як гарно вони говорять, а у нас ще й тепер у панів не вивела ся хахлачина. От — торік я був на виборах в Полтаві: просто хоч уши затикай, такий шаргон, а єсть і такі, навіть великі багатирі, — як от Нечуй, Лукянович, Хорошило, що й слова по руски не вмють... аж соромно. А що з того сьміху буває, дак і не сказати: губернатор у нас чоловік новий, нашо

ляментарну). З дотеперішних послів, що брали участь у виході, вийшов знаний вже добре п. Барвінський, народовець з 60-их років, яко кандидат брідського народовецького комітету, вибраний проти селянина-москвофіла Ничая, піддержуваного «Русскою Радою». Таким способом, розглянувши ся в позісталий одинайцятці (з виїмкою Мандичевского і Охримовича), можемо числити на 7 людей, пригідних і спосібних до реальної і позитивної роботи соймової. Знаючи, які важні і трудні роботи вийдуть в слідуєчій соймовій сесії на дневний порядок, мусимо сказати, що сили сеї сімки при найщиршій волі не встигнуть сеї роботи вповні одоліти.

Розібравши всі ті обставини, назвали ми вибрану з Русинів до краєвого сойму тринадцятку нещасним числом, не з забобону у нас розповсюдженого, а на основі позитивних даних. Про інші причини такого вислідку буде нагода ще дещо більше сказати.

21) **Наталь Вахнянин.**

Причинки

до історії рускої справи в Галичині в літах 1848—1870.

Так само як на полудні Угорщини, так і в Семигородщині, і межі Слов'янами старав ся кабінет знайти союзників проти Мадярів. Тут сьвященик Гурбан і редактор Стур, як і саксонський елемент відніс свій голос проти «Унії» з Угорщиною. — З всіх сторін окружено Мадярів, з всіх сторін піднято оружя — а все стало ся в надії, що сей кабінет наділить своїх одноплеменників свободами і автономією, забезпечить їх перед погубним змадаризованєм.

Придивімо ся тепер результатам цілої борби. Наслідки борби були такі, що Мадярів за помічю Слов'ян і Росії поборено, знищено їх автономію політичну і всі конституційні, коронною заарисязані права. А що стало ся з союзниками кабінету віденського? Їх, як звісно всьому світу, коли не зараз по 1848. р., то в 1868. р. підчинено по давньому під гегемонію мадарську, а за приреченя — забуто. Они всі знаходять ся тепер у тому блаженному стані, що вільно їм в дуже вузькій дорозі конституційній домагати ся свобід не політичних а народних для себе. От і вся нагорода за вірну вислугу камариллі віденській.

мужичої мови зовсім не розуміє; питає він у Капитаненка щось про треску, а він не зрозумів, що великоруське слово «треска» зовсім не те значить, що наше мужиче — тріска; треска — у їх рубя якась, а у нас тріска те, що у їх — щенка.

Одинця брала за серце отака розмова; але він здержав своє молоде, палке поривання і знов зняв бесіду з Ляшенчихою про «Париж».

Коли вони вернули ся до Искри, гостей було вже мало: о. Максим да чотири панки грали в карти; біля кожного з них стояло по пляшці з наливкою. Максим витворяв усякі штуки, щоб сьмішити гостей: гості реготали і хвалили його:

— Молодець, молодець! весела душа, шкода тільки, що не вмів танцювати.

Миттю Максим рясу з себе да навприсядки, присьпівуючи якесь: «Со востокъ, со востокъ, со восточной стороны».

Гості покинули карти та аж за боки брали ся, регочучи.

— Годі, годі, Максиме! не годить ся, не личить — і, взявши його під плечі, отець Олексій повів його в пекарню і положив спати, та щоб звівечити недобре вражіння того танцювання, мовив до всіх гостей:

— А ну-те! хто охочий до пісень, хто вміє? ти небоже добре сьпіваш? спитав він Одинця.

— Ат, — аби-то...

— Засьпівай же, а я на гітарі підігривати-му.

Максим не змагав ся і спитав ся:

— Якої-ж вам?

Але звернімо нашу увагу ще на один факт, новіший вже, бо довершений за часів міністрованя п. Шмерлінга.

Ми сказали в огляді нашім (кілька чисел тому назад), що п. Шмерлінг був в засаді противний всякому розширенню автономії для поодиноких країв коронних. Хто не тямить слів сього міністра: «Wir können warten», виречених під той час, коли Угри не хотіли прийти до центральної ради державної. Отжеж сей п. Шмерлінг хотів з Мадярами відограти ще раз трагедію з 1848. р., тільки вже в ласкавіший крихточку спосіб. Не узнючи конституційних прав угорської корони, п. Шмерлінг став кокетувати наново з всіма немадарськими народами Угорщини, і ласкаючи тих, довів до того, що і Хорвати і Семигорожане обісцали раду державну, а сї послідні з'явили ся навіть з виразною адресою до корони в 1861. р.

Потягнімо тепер паралелю межі кабінетом віденським і немадарськими поселенцями Угорщини з одної сторони, а центральним правительством і нашими «заступниками» з другої. Паралеля зовсім удатна, не перехваляючи ся, і заключає ся в сих словах:

Так як кабінет віденський ужив Слов'ян угорських з Семигорожанами для своїх цілей на знищенє конституційних прав Угорщини, а відтак пожертвовав своїх союзників Мадярам, — так кокетувало центральне правительство з нами Русинами, щоб недопустити до розширеня автономії Галичини, а відтак віддало нас на ласку і неласку більшости соймової.

Розглянімо ся ще ширше, а правда наша стане ще яснійшою.

Статут крайвий звязав нам руки і ноги — се факт незаперечений, бо ординация виборча, впливаюча з него, засудила нас на вічну меншість в тілі законодавчім. Мимо того робив п. Шмерлінг великі надії «заступникам» нашим, що Русини за свій антагонізм проти Поляків дістануть певні свободи в дорозі адміністративній, що ухвалять соймові ніколи не одержать найвисшої санкції, що прийде навіть до політичного поділу Галичини після народностей. Русини вірили всьому, тим більше, що одного разу одержали нараз аж дві катедри на університеті львівськім та при організації деякі урядники-Русини посунули ся на висші становища. В слід за сим став ся сойм ареною міжнародних спорів, в котрім опонували послі рускі проти всяких ввєсєнь а рїгїгї, а сїм часом одержувала одна ухвала по другій найвисшу санкцію, входила в житє, а на кінци, за мїнїстерства Гербет-Гіскра, довело ся сїм вірним Русинам почути слова, сказані до Поляків, коли сї стали домагати ся ще більших свобід для себе: „Mei-

— Якої хоч.

— «Не жур мене моя мати?»

— Добре.

І під струни гітари залунав по хаті високий аксамітовий Одинців тенор.

Коли він скінчив, Ляшенчаха аж в долоні вдарила, та все вихвалювала.

— От колиб був роял!... під роял і я засьпівала би, а під гітару не вмюю... Колиб отсе у нас дома; у нас славний рояль.

Максим засьпівав ще кілька пісень, а коли почав:

«Зажурились славні запорожці
У великому жалю,
Тай не знали вклонити ся
Которому царю»

Тут уже і Денис став помагати своїм баритоном, а за ним і Береза, забувши, що се пісня «мужичка»...

— Ануте ще другу, гуртову, гуртову, говорив він: усі сьпіваймо, усі!

Пісня взяла своє: вона розбудила прирощенне кожному Українцеві почутє, випещене ще в дитячі роки, коли молоде серце і душа ще не отруєні трутою філософії «скачи враже, як пан каже». Береза забув все те, що недавнєчко базікав про мужичу мову і сам не тямив, як се він почув, що серце його забажало найподтичнійшою на цілий сьвіт мужичої пісні і музики.

(Дальше буде).

ne Herren, was wollen sie noch mehr, wir haben ja ihnen die Ruthenen — geopfert!»

Чи не вірна-ж наша паралеля? Вірна і дуже вірна! Центральне правительство, мимо волі і намірів корони, грало ся з нами, по просту сказавши, уживало нас за маріонетки до своїх антиконституційних цілей як того мурина, а відтак, завівши ся в своїх оживанях, сказало: Der Mohr hat seinen Dienst gethan, der Mohr kann gehen! і кинуло нами, неначе видушеною, зужитою цитрною.

(Дальше буде).

Вибори з сільських громад в Галичині.

Подаємо ту вислід вчєрашних виборів в тих округах, звідки відомість прийшла вже по замкненню вчєрашного числа.

Долина: Кандидат Народного Комітету: о. Теодор Богачевский, парох в Лецівці (105), «Рускої Ради» ніхто, на власну руку кандидував Адам Грабовеньский (5) і вїйт Калиній (77), польського Центрального Комітету ніхто. (Голосуючих 187).

Дрогобич: др. Теофіл Окуневский, адвокат в Городенці (62), Р. Р. так само, на власну руку при помочи Ц. К.: Ксєнофонт Охримович (118). (Гол. 180).

Городенка: др. Теофіл Окуневский (68), Р. Р. так само, Ц. К. Антін Теодорович (105). (Гол. 173).

Гусятин: Михайло Петрицький, купець і власитель реальности в Копичинцях (0), Р. Р. ніхто, Ц. К. гр. Адам Голуховский (132). Русини усунули ся від голосованя. (Гол. 132).

Ліско: Антін Старух, господар в Бережнїці вижній (107), Р. Р. так само, Ц. К. Людвик Рамульт (97). (Гол. 204).

Рогатин: др. Андроник Могильницький, адвокат в Рогатині (91), Р. Р. так само, Ц. К. Мик. Торосевич (73). (Гол. 164).

Сянок: Андрій Бобак, господар в Боську (92), Р. Р. так само, Ц. К. Вол. Трусколяский (96), сам. канд. польський Григ. Мілян (0). (Гол. 188).

Старий Самбір: Петро Ляницький, радник суду в Новім Санчі (?), Р. Р. так само, Ц. К. Стан. Аґопсович (56).

Товмач: др. Теофіл Окуневский (35), Р. Р. ніхто, Ц. К. Ян Урбанський (135). (Гол. 181).

Турка: Михайло Глїджук, радник судовий в Борині (129), Р. Р. так само, Ц. К. ніхто. (Гол. 129).

Золочів: Кіндрат Захарчук, господар в Ляцкїм (0), Р. Р. ніхто, Ц. К. Апол. Яворский (207). Русини усунули ся від голосованя. (Гол. 207).

Бжєско: др. С. Бєрнадзїковський (94), Ян Гец з Окоціма (110). (Гол. 210).

Перебрехала ся...

«Gazeta narodowa» вже post festum, бо в нинїшнім числі, по виборах, заміщує під рубрикою «Gwały» такі себ то телеґрами: Гусятин 4. вересня. Які розміри приняли грозьби руских радикалів, доказом се, що кільканайцять виборців вислало телеґраму до намісника гр. Піаньського, щоби «позволив голосувати тайно при виборі», бо побоюють ся по явнім голосованю, що їх підпалять, або побють. Тимчасом гр. Голуховский вийшов в Гусятині «jednogłosnie»...

Бережани 4. вересня. Вчєра відбуло ся тут при слабім удїлі віче Селянської Ради в цілі обчисленя голосів, які можуть упасти на Старуха. Коли по обчисленю показало ся, що справа програва, промовив до хлопів Старух, заохочуючи їх, щоби в дни виборів явили ся в Бережанах з буками і обили противників. — Тимчасом вибори відбули ся як найспокойнїше.

Так само і подана давнїйше «Gazet-ою narodow-ою» вістка, а повторена «Dziennik-ом polsk-им», начєб рускі виборці в Городенцині убили панського прихильника Гомулу, в крайноу брехнею.

Ціла справа не має нічо стїльного з виборами. Юрко Гомула не мав навіть голосу. Лише яко польовий сторож увїйшов він в суперечку

з двома парубками і ті его помісли колінами так, що він на другий день помер.]

З політичного поля.

Про маршалків в новім галицькім соймі замітила «Information» ось яку допись: Як видно з львівських та краківських часописів, займають ся в Галичині очевидно дуже пильно питанням, хто такий прецінь стане наслідником в уряді маршалка, коли граф Станислав Бадені рішучо уступає. Лишнім є повторити, що лише від графа Баденяго залежало би, стати своїм власним наслідником. Але коли він хоче, як здає ся, обставити при своїм відказі, то правительство не зможе скинути ся гіркого завдання, вишукати нового маршалка для Галичини. Князь Сангушко, який по гр. Баденім певно перший прийшов би на чергу, показує дуже мало охоти, стати зов на почеснім, але утяжливім становищі. Пан Абрагамович, якого вчисляють, не має такої знатної позиції в краю, яку повинен мати краєвий маршалок, а кандидатура гр. Стадницького була би таким визванем всіх уміткованих кругів, що про се не можна поважно думати. Богато імовірнішим видало би ся нам іменоване князя Любомирського, який політично займає посереднє становище і тим способом майже всім партиям був би пожаданим. Біля него міг би, правда, також прийти під розвагу гр. Андрій Потоцький. Коли також наводять графа Романа Потоцького, то се хіба полягає на заміні імен. Нам видає ся найкрасшим полагожденем се справи, щоби граф Бадені остав ся на дальше, бо Галичина не легко дістане лішого маршалка краєвого. Колиж граф Бадені остане при своїм «*non episcopate*», то нам видавало би ся покликане князя Любомирського ще найбільшим виходом. (Як презес центрального комітету, кн. Любомирський заняв в останнім часі визначно партійне становище і тим способом дуже ослабив свої вигляди на маршалківську булаву. — *Ред.*)

В Римі збула ся чудна подія наїзду підчас мира на хорватський інститут Сан Жіроламо (св. Єронима). Сей інститут оснував в Римі якийсь Дальматинець в 1470. р. іменно братство і господоу св. Єронима, затвержені папами. Братство було все самостійним та незалежним і управляли ним мірські люде. З часом удало ся замешкалим там Хорватам захватити власть враз із чотиро-мільоновим майном в свої руки, і ще вкінці хорватський ксьондз Пазман став безконтрольним завідошником інститута. Не могло се подобати ся дальматинським та істрийським Італійцям. Тож під проводом Алячевича, кореспондента італійських і сербських часописей дальматинських, осіли в Римі Дальматинці зайшли до господоу San Girolamo, заняли комнати і вивісили свою хоругву на домі.

На реквізицію австро-угорської амбасадри вдав ся в се італійський уряд, видалив Дальматинців, а від дотеперішого господаря о Пазмана відобрав ключі від каси і цілий інститут віддав під надзір осібному комісареві. Споручі сторони справлено на дорогу цивільного спору до посідання інститута та его майна. Так представляє ся розвій сей справи, піддержуваний австрійським амбасадором в Римі. Мимо сего, як стверджує «*Vaterland*», наміщене італійського, королівського комісаря в інституті св. Єронима є нарушенем арт. 16. італійського гваранційного закона про екстериторіяльність Апостольської Столиці, а дальше нарушенем прав австрійського протекторату. Тепер починають ся вяснювати причини сей чудної події. Сей наїзд був звернений против Австро-Угорщини, а доконаний італійськими іредентистами, при співучасті італійського правительства, яке в сей незручний спосіб хотіло доскулити австро-угорське правительство за его енуціяцію в альбанській справі.

Новинки.

— Календар. В суботу: гр.-кат. Вартоломея, Тита; рим.-кат. Регіни. — В неділю: гр.-кат. Адрияна, Наталії; рим.-кат. Фавстина.

— При зміні місяця просимо наших ВЦ. передплатників вирівнати залежності і відновити

передплату, бо інакше будемо приневолені здержати висилку нашої часописи.

— Місія до Америки. Митрополичий секретар о. Василь Жолдак вліздить вже ві вторник слідующего тижня 10. вересня(?) до Канади. Як ми вже передше доносили, вибирає ся о. Жолдак в важних справах поручених Високопреосв. Митрополитом. Дорога вести-ме через Гамбург до Бостону. В Канадійській Русі займе ся о. секретар організацією тамошних руско-католицьких парохій, а свої спостереження та уваги що-до релігійних, культурних та економічних відносин наших американських братів, оголосить по повероті друком. Буде се справді важний та милий дарунок для Галичан. Ми дякуємо за се Всч. о. секретарови вже наперед та із щирого серця бажаємо ему щастя на далекий, непевний шлях!

— До I класу рускої гімназії в Тернополі сего року зголосило ся 109 учеників, так що зроблено два відділи. Тепер тільки найвища, с. є III класу, числить 42 учеників і має один відділ; три прочі мають по два відділи. В цілім заведено є 310 учеників.

— Число Русинів і греко-католиків у Відні. Після оголошеного магістратом Відня вислуду останньої конскрипції є у Відні всіх Русинів 805, з чого на цивільних припадає 211, а на військо 594. (При попередній списі населена начислено всіх Русинів заведво 282). Греко-католиків же є 2521 (при попередній конскрипції 2.012), з чого на цивільних припадає 1.268, а на військо 1.253. Бюча в очі ріжниця між Русинами а греко-католиками походить з шовінізму Німців переводячих конскрипцію, котрі з ненависти до Славян старали ся всіма способами число поодиноких народностей славянських зменшувати. І так на пр. коли Русин жонатий з Німкикою або Францускою виписував собі мову тованиску руску, то урядник конскрибуючий без пощади перечеркував і виписував мову німецьку, виходячи з сего погляду, що в такій хаті, де є мішане супружество що-до національності — не може бути товарискою мовою — руска. О тім, очевидно, подовідували ся Русини вже *post festum*...

— Вісти з України. Звісний композитор Никола Лисенко вибирає ся зі своїм хором на артистичну поїздку по Росії і обїде всі більші міста почавши від Варшави, де відбуде ся з 50 людей а випколений в 100 хоровах творях.

Полтавська городська дума (міська рада) назвала кільканадцять улиць в новій дільниці міста в стороні двірця кївсько-полтавської залізниці — історичними українськими іменами. Є там улиці: Запорожська, Кочубейська, Шевченківська, Іскри, Куліша, Квітки, Костомарова, Петра Могилы, Скворода, Кобзарська, Гайдамацка, Гетьманська, Хмільницького і т. д.

— 78 орфографічних ошибок а ще більше стилістичних цвїток находимо в рускім оголошеню львівського «Суду краєвого яко торговельного» в «Газеті львівській» ч. 204, яким вписано «Краєве товариство кредитове урядників і священників» до реєстру торговельного для стоваришеня заробкових і господарчих». Хто при сїм завинив, чи суд, що так писав, чи редакція, що ошибок не справила, се нам байдуже, але таке скандальне легковажене рускої мови, будемо все як найострійше п'ятувати. Если польські оголошеня в «Газеті львівській» печатають ся без ошибок і можливим стилем, то длячого рускі оголошеня написані скаженою мовою і правописю? Хіба на те, аби висьмати нашу мову, а проти сего мусимо запротестувати.

— 3 нотарияльних кругів. Міністер судівництва переніс нотаря Теофіла Адама Студзінського з Солотвини до Бурштину, та іменував нотарияльного кандидата Йосифа Фрідмана у Львові, нотарем в Солотвині.

— Др. Роман Пілят, професор польської літератури на львівськїм університеті, занедужав тяжко на розетрій нервів.

— Розрухи перед судом. В Сяноку почала ся судова розправа проти 25 селян з Монастирця, обжалованих за участь в розрухах дня 20 мая с. р. та проти двірського побережника Матія Барана, котрий тоді застрілив селянина Гриця Кілика Розирава викаже також, чи жандарми, під кулями котрих упали трупом два мужики, мали право стріляти.

— Автомати на залізничних станциях злодіями. На всіх залізничних станциях в Галичині виставлено автомати з сірниками, чоколадками, тісточками і такими иньшими нісенітницями, щоби видурювати гроші від легкодушних. Спершу, поки авомати були нові, ще як-так сповняли свою повинність. Однак по двох роках «постаріли ся», шрюби повипадали і автомати перестали функціонувати. Вправді они не спроневірили ся свому властителяви і вкинені гроші приймають совісно, але товарів не видають. В наслідок такого явного обманьства нераз при автоматах відбувають ся прикрі сцени і збіговиска. Покривдені бунуть а штовхають «залізного купця», аби звернув гроші, але він стоїть німий і непорушій. Давнійше центральний заряд автоматів у Відні поручав одному зі служб на кожній станції обслуговувати автомат і в потребі посередничати межі публикою а автоматом. Те-

пер же автомати находять ся прямо під центральним зарядом у Відні, а кого автомат покривдить, найрекламує до Відня, причім треба згадати, що кошти рекламації винесуть більше, як вкинені до автомату гроші.

— Самоубійство. Дня 30. серпня с. р. перед полуднем застрілив ся подорожний на гостинци межі ланами Шерівців і Васловінців на Буковині двома вистрілами в ліве око з револьвера офіцирського. Убитий мав коло себе 13 патронів, біле, шітки, кілька книжок руских і якісь листи. Пізнано по листах, що він називає ся Володимир Баранецкий із Підволочиск або із Заліщик. Комісія веліла пополудни перевезти его до села до трупарні.

— Пересилки до Болгарії. Дирекція почт і телеграфів у Львові подає до відомости, що почавши від дня 30. серпня с. р. дозволено в обороті з Болгарією почтові пакети до ваги 5 клгр.

— Автомат Фальштафа. В народнім музею в Монахові виставлено автоматичну постать природної величини, представляючу Фальштафа. Він сидить на бочці, в правій руці держить фляшку вина, а в лівій чарку. Від часу до часу автомат наливає вина і випиває, почім рухом голови показує піячке вдоволенє. Манекін зроблений так знаменито, що виглядає як живий чоловік. Автомат закуплено за дорогі гроші до Англії.

— Дрібні вісти. Вінчанє д-ра Володимира Лавровського, лікаря в Белзі, а панною Наталією Зубрицкою, відбуде ся в суботу дня 14. с. м. о 12. год. в полудне в Одрехові, почта, залізнична станція і телеграф в Заршині. — В Варшаві падав ві вторник дощ зі снігом. — Зі всіх сторін Галичини доносять, що на дворі похолоділо, а з Коломиїщини пишуть, що в Чорногорі упав сніг.

— Родимці! Памятайте про будову руского театру у Львові!

Наука, штука, література.

— 12 Українських пісень для мішаного хору (сопран, альт, тенор, бас) з проводом фортепяна уложив Ян Галль директор співачого товариства «Ехо» у Львові. Ціна 60 коп. Накладом Книжкового і музикального магазину Леона Іданковського в Києві. — Набути можна у Львові в Станропигійській книгарні. Великий хист композитора в гармонізації пісень, як і приступна ціна поручають сю збірку наших народних пісень для наших Боянів, читалень і всіх любителів вокальної музики.

Телеграми.

Цірець (на Угорщині), 6. вересня. Цісар приїхав ту вчєра вечером, витаний радісно місцевим населенєм.

Відень, 6. вересня. Президент міністрів др. Кербер почав вже наради з видійнішими політиками в справі програми осібної сесії парламентарної. Вчєра др. Кербер нараджував ся з гр. Деймою, а в найблизших днях відбуде конференцію з др. Пацаком.

Берлин, 6. вересня. Кн. Чун прибув вчєра до Почдаму і замешкав в однім з готелів. Князь відвидів секретаря стану в уряді заграничних справ, Ріхтгофена, а сей ревізитував кн. Чуна.

Берлин, 6. вересня. Вчєрашний *Localanzeiger* подає сьмішну подію прийняти китайського посольства в Берліні. У Китаїців уважає ся за найбільшу почесть як-раз те, ним німецький цісар Вільгельм хотів понизити кн. Чуна. Іменно в Китаю є найбільшою почестью для гостя, коли его витає ся без розголосу, а саме так привитано в Берліні китайське посольство.

Париж, 6. вересня. Ще перед виїздом до Франції цар має затвердити новий торговельний договір Росії з Францією.

Петербург, 6. вересня. Цар прийме на авдиєнції сербського короля Александра і королеву Драгу по своїм повероті з заграниці.

Лісбона, 6. вересня. Після урядового донесеня з Мозамбік, знищено залізничний шлях межі Преторією а Лявренцо Марке.

Брукселя, 6. вересня. Кружить ту певна вість, що цар прийме президента Крігера, але аж по повероті з Лівадії.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. вересня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) **Lirico**, італійський квартет. 2) **Müller-Lip-part**, музикальний акт трансформаційний. 3) **Black-Doblado**, зі своїми 6 кізлами. 4) **Bajerri**, представитель композиторів при фортеп'яні. 5) **Minos-Styx**, новочасний Мефісто. 6) Оркестра і реклямограф. 7) **Elly de Bianca**, субретка. 8) **Ell & Luy**, парискі тансери акробатичні. 9) **Sander Kliné**, черевобесідник. 10) **Leopold & Falceni**, дуетисти. 11) Американський біоскоп, нова серія живих фотографій.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєнє. В неділю і сьвята два представлєнє. Що п'ятниці **High-Life** представлєнє. Білєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Чудо Швайцарії!

Підписана фірма пересилає за посліплатою кожній особі, якого-небудь стану, за небувалу в торговельнім сьвітї ціну 2:60 К знаменитий, точно йдучий, годинник з 3-літню гваранцією. Годинник накручує ся раз на 24 годині. Крім годинника кожний купуючий одержує даром гарний ланцшук. Если годинник не подобає ся, можна его замінити, або одержати заплачені гроші. Сей годинник з ланцшукком можна набути лише через **Schweizer Uhren-Vertretung in Krakau, Postfach Nr. 29.**

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелі

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях і у автора

площа Академічна ч. 4. П. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і **Картини:** Верещагіна, Шевченко в домини і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Лекційна комісія

студентів філософічного виділу львівського університету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Устні зголошеня приймають члєни комісії щоденно (навіть в неділі і сьвята) на університеті (І п. Сала VIII) межі 12—1. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософічного виділу, Львів, Університет.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім >Просьвіти<).

єдинокє рускє товариство асекураційнє, обезпечає будинки і всє предмети движимї против огневих шкід.

„Дністер“ припоручил Прєосьвящ. Ординаріати Всєч. Духовєньству і вірним всїх трєх Єпархїй

Фонд гваранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор	11	сот	} разом 620.406 кор. 65 сот.
Рєсерва премїї	171.942	„	—	„	
Рєсерва спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд ємеритальний	30.924	„	54	„	

Тарифи „Дністра“ умірєванї. Надвїзка річна розділає ся між члєнів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члєни 8% звороту в премїї

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди живідують ся безпроволочно в присутствї Дєлегата і 2 члєнів

Полїс „Дністра“ приймають при позичках гіпотєчних Банк краввий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Доляні, Снятині, Городєнцї, Терєбовлї, Залїцках, Городку, Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся гїльно через „Дністер“ в Товаристві взаїмнї обезпеч. в Кракові; в таких обезпечєнь через „Дністер“ иде часть провізїї на рускі публичні добродїїні цілї; полїсї і квїти видає Краківськє Товариство рускі

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо сєлян господарів в окрєстностях, де ще нема блявко агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізїї

Зголошеня в агенції треба вносити до Дирекції у Львові

Сєляне! убїгайте ся тільки о агенції „Дністра“

ВІД ОГНЮ ОБЕЗПЕЧАЄТЬ СЯ ТІЛЬКО В „ДНІСТРІ“.

НА ЖИТТЄ ОБЕЗПЕЧАЄТЬ СЯ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ „ДНІСТЕР“.

Всїлякі

КУПОНИ

вильєсованї

цінні паперї

виплачує без потрученя провізїї або коштів

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотєчного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд носп. особ. приходить о годїні	до Львова	Поїзд			
		посп. особ. відходить о годїні	зі Львова		
1-35	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:25	до Станіславова, Підвисокого, Потутор	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусьтина	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.	6:43	» » дв. Підзамче	
	7:45	з Янова	6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна	
	8:00	на дв. головний	2:55	8:40	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер)
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:00	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Підволочиск, Бродів, Гусьтина дв. Підз	
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна	9:25	до Янова	
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора	9:42	до Чернівців, дв. гол.	
	11:55	зі Станіславова (Керемезе, Потутор)	10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	12:55	з Янова	2:40	10:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова а в Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	1:25	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і сьвята	
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	2:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия	3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.		
2:20	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.	3:26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.		
2:35	5:35	» » на дв. голов.	3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова	
2:45	5:50	з Кракова			
	5:40	з Чернівців, Іцкан			
	6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова			
Н і ч					
1:40	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	12:45	6:10	до Станіславова
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.	6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
	9:40	9:50	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	7:10	до Тернополя, Бродів двог. щ. головний дворець Підзамче
	2:31	9:40	з Чернівців, Букарешту	7:32	до Сокаля і Рави рускої
	12:15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	7:25	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.	7:52	до Янова від 1. мая до 15. вересня
		10:02	» » на дв. голов.	9:20	до Чернівців і Іцкан
		3:12	з Підволочиск Копачиньє на дв. Підзамче	2:51	10:30
	3:35	» » на дворець головний		11:00	до Підволочиск, Бродів дв. головний
				11:32	» » дв. Підзамче
				4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора
				4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пєра нічна числїть ся від 6 годїни вечером до 5 годїни 59 минут рано.

Час середно-європейский рїзняєть ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — В місті видають білєти Ізди: Звичайні білєти агенція часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гансманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і єскї инші, тарифи, іжєстрованї провідники, розклади Ізди і т. п. бюро інформаційнє ц. к. залїзниць державних (ул. Краківських ч. 6. в подвірїю, сходи П. двері ч. 62.) в урядових годїнах (8—3 а в сьвята 9—12).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зарєєстрованє в обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім >Просьвіти<)

прїймає вкладки до опрєцентования на 4%. Позички удїляють ся члєнам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і висше, до половини вартости гіпотєки на сплату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульованї, а до 500 кор., або інтабульованї, або в порукою 2 ручителїв відповідних.

Сьвященники не посїдаючі гіпотєки мусять крім поруки 2 ручителїв предложити полїсу житєву; обезпечити ся на житє треба тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові

Удїл члєнський вносить 50 кор. вписове 2 кор

Члєном бути може тільки члєн обезпечений в „Дністрі“

З днем 31. грудня 1900 стан:

число члєнє	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот
вплаченє удїли	79087 „ — „
вкладки щадничі	806803 „ — „
удїленї позички	763737 „ — „
касовий оборот в 1900 році	2424157 „ — „

Інформації до позичок удїляє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечєнь „Дністер“